

ARKADIJ AVERČENKO:

Molčecnež

Hiša lastnica se mi približa z nekim nepomembnim človekom, ki je bil eden preostalih, in mi pravi: »To je Maksim Semjonov, ki bo spal z vami v sobi.« Seveda bi mi bilo ljubše, če bi imel sobo samo zase, toda bežen pogled na tega močnega, ki se mi pripelje, da je med mnogimi zli boljši izbrani manjšega.

»Prosim,« sem dejal.

»Vam ni neprijetno,« je boječe vprašal Maksim Semjonov.

»Toda, prosim vas! Zakaj?«

»Da, veste... jaz sem nekoliko težak...«

»Kaj hočete reči s tem?«

»Da, jaz sem zrel mož, molčec, nekoliko mrtve, skoro vedno tih, medtem ko ste vi mladenič, poln življenja in morda radi nekoliko poklepetate preden zaspite, se pomnite o tem in onem...«

»Prav obratno. Zelo ljubim tiho.«

»Ah, če je tako, je prav!«

»Vzklitne ojašano Maksim Semjonov. «Pomeni, da se biva dobro razumela. Eh, eh!»

Ko zva bila v najini sobi in se začela sploščiti, je pozvel:

»Kajti, veste, so ljudje, ki se po naravi ne morejo prenesti tišine. Prav zato sem prej vprašal. Mnogi me slišijo di tega ne marajo. — Kakšen človek je to? — se sprašujejo, ki vedno molči ko riba?«

»Toda pred menoj naj vam ne bo zaradi tega nerodno,« sem smehljaje dejal.

»Torej hvala!«

»Jako ste ljubizni.«

Sežul si je škorenj in ga stisnil pod pazduho, globoko se je zamislil, nato pa je z nasmeškom nadaljeval:

»Spominjam se dogodke iz svoje mladosti... Najel sem sobo skupno z nekim študentom, svojim znancom, nekim Silantijevom... Torej, molčal sem dan, dva dni... V začetku se je poskušal z menoj siliti, spraveval me je, če nimam morda vola na jeziku, potem se je začel razburjati, naznanje pa me je začel napadati... — Kaj si se morda zaobljubil, da ne boš odprl več ključa? — me je spraveval. — Zakaj ta molč? — A jaz mu nisem ničesar odgovoril. — Toda, ne! Reci kaj, govori! — Toda, kaj hočeš? — In zopet molči. Minil je drugi dan, nato se en dan. Tedaj, ves razjarjen, pograbil steklenico in kričal: — Oh, s kakim zadovoljstvom bi ti razbil tole steklenico na glavi, samo da bi kul čuk človeški glas! — A jaz sem mu odgovoril: — Ni prav, če se pretepaš! — In zopet... molčala nadaljnje tri dni. Nekaj večera pa, ko se sedaj vidno, me je udaril s škornjem po nosu in rjovel: — Prekleti bodi sedaj in na veki! Sedaj moje življenje ni podobno človeškemu... Saj ne vem, če je to, kajti ali grobnica ali kaj. Jutri zjutraj bom šel! — Dobro, bi verjeli! Moj so sed se je tiho smehljaje. »V resnici je odšel. Tako, kot sem vam dejal!«

»Najbrž je bil nervozen tip...« sem zamrmral in se z ugodim zleknil pod svezorjuho.

»V resnici sem potrdil in težavo držal priprte veke.

»Kar spitel Ali veste, da je že pol čez tretjo uro?«

Počasi si je sežul še drugi škorenj, pa je spet dejal:

»Nekdo se je celo neki neznanec razbesnel nad menoj... Da, bilo je v vlaku, skupaj sva bila v vagonu. In jaz kot po navadi sem sedel ves čas tiho.«

Zaprl sem oči in se pretvarjal, kot da smrčim, da bi tako prekinil tisto njegovo klepetanje.

»A on me najprej vpraša: — Potujete morda daleč? — Da. — In sicer?«

»Hrrr pff! Hrrr pff!... sem delal jaz.

»Ehm! Kaj spíte? Prav res spíte... Oh, mladina! Tudi ti si študent, ki je stanoval z menoj, je bil prav tak. Ni bil bil dobro v postelji, se začel smrčati. — A učenec se je sredi noči na lepem zbudil in začel govoriti sam s seboj. — Toda z menoj pa se ne more klepetati brez prestanka, vam rečem! Eh, eh!«

»Prenehaj sem smrčati, dvignil sem me in strupeno vzklitnil:«

»In vi pravite, da niste klepetali? Pojte, pojte! Ta hip pa res ne morete tega reči!«

Ves začuden se je ozrl name, kot nekdo, ki ne razume: »Zakaj?«

»Saj niti za hip ne prenehate!«

»Pripovedujem vam tisto, kar se mi je primerilo. Zgodilo se mi je nekaj podobnega z nekim duhovnikom, h kateremu sem se šel spovedat... Grem torej k njemu, a on me vpraša, kot je navadno: — Imate kaj grehov? — Da. — Kakšne? — Mnogo. — Povejte! — Vseke vrste. Potem sva molčala, on molči... Končno...«

»Čujta!« sem zaklical tedaj in se divje obrnil na posteljo. »Karkoli mi rečete o svoji molččnosti, vam tega ne verjamem! In deli ko mi hoste pripovedovali, manj vam bom verjel!«

»Toda zakaj?« je vprašal moj tovariš uleženo, medtem ko si je odpenjal pas. »Jaz vam ne bom dal prav nobenega povoda, da bi mogli dvomiti v moje besede. Nekoč v službi sem imel celo neprijetnosti zaradi svoje molččnosti. Pride nekega dne direktor... me pokliče v svoj kabinet... Očitno je bil dobre volje... — Dobro, me vpraša, kaj je novega? — Nič. — Kako nič? — Pa prav tako... Nič. To se pravi, oprostitie... — Toda, kako si dovolite!«

»Spim!« sem kričal besen. »Lahko noč, lahko noč, lahko noč!«

»Lahko noč... Kako to, da mi tako odgovarjate. Nič? To pa ni spodobno. — Toda kaj naj vam odgovorim, če pa ni nič novega? Je mi se vendar ne more narediti drugega kot nič. In zakaj bi vam moral nekaj čvekati, ko je vendar vse po starem? — Ne, vse tma svojo mejo! Lahko je človek molčec, toda...«

»Polagoma in čisto tiho sem se pogreznil nekam v nesnane in v spanec je, kot teča, a mehka odziva pregrnil vse...«

Sončni žarki so me prebudili. Odprl sem oči. Ko sem zaslišal neko klepetanje, sem se obrnil na drugi bok in sem zagledal podoba Maksima Semjonoviča, ki je bil zvit v klošču pod odejo. Govoril je tiho, tiho, gledajoč v strop:

»Jaz, je rekla, bom zahtevala ločitev, ker sem mislila, da sem se poročila z močnem, ne pa s kipom, brezčutnim in nemim. Toda zakaj torej molčati? In kaj naj bi vam pripovedoval, Linuska...«

Kmečko dvorišče v Mačkoviyah (Foto M. Magajna)

ZNANSTVENI IZSLEDKI TERJAJO VELIKO DELA

KEMIJA ZDRAVILNIH ZELIŠČ

Poskusi z večletnim naprstcem na ljubljanskem kemičnem inštitutu

Z odkritjem prvih alkaloidov ob koncu 18. in v začetku 19. stoletja se je začelo obdobje intenzivnega kemičnega raziskovanja žive narave, ki je po uvedbi modernih metod v to panogo kemije povzročilo njen strmi naj razvoji. Eksaktna delovna metoda in mikroanalitične metode, uporabljen pri analizi rastlinskih in živalskih organizmov, so omogočile zaslediti in odkriti številne kemije definirane substance, med katerimi so posamezne visoko fiziološko aktivne in mnogokrat za rastlinske oziroma živalske organizem življenjsko važne, na pr. hormoni in vitamini. Pri nekaterih pa njihova funkcija za organizem ni bila spoznana. To so razni produkti rastlinske presnove, kot so alkaloidi, saponini, glikozidi, antibiotiki itd. Razumljivo je, da so privlačile pozornost raziskovalcev ravno tiste substance, ki so prav posebno fiziološko učinkovite in ki so uporabne za farmakološke oziroma farmaceutске namene. Zaradi svoje sestave oziroma strukture pa so tudi mnoge naravne substance, katerih biološka funkcija se ni znana, dostikrat za kemika zelo zanimiv in iskan predmet študija. V zadnjih letih lahko sledimo ogromnemu razvoju kemije prirodnih substanc.

Večletni naprstec, ki ga v zdravilstvu uporabljajo lastnosti ter pri kateri najmanjši količini se je lastnosti polno razvijajo, kakor tudi njihova toksičnost, to je tista količina čiste snovi, ki jo more posamezni organizem prenesti brez večje škode. Izolacija posameznih učinkovitih substanc v čisti obliki pa ni vedno enostavna. Vedeti moramo, da so surovinski viri živalskega in rastlinskega izvora zelo zapletene zmesi mnogokrat kemično zelo sorodnih snovi in da so količine posameznih substanc zelo majhne. Reichstein je na pr. izoliral iz 500 kg svežih nadobitnih žlez, zbranih ob 8 do 10.000 glav živine, 7 aktivnih kortikoidnih hormonov v količinah od 6—300 mg. Koelega je pa iz 250 kg suhega jajnega rumenjaka izoliral vsega skupaj 1 mg kristalizirane biotina.

Na ljubljanskem kemičnem inštitutu »Boris Kidriča« so se v poslednjem času pretežno ukvarjali z znano drogo s kardiotoničnim učinkom, s digitalisom. Čeprav je njegovo specifično delovanje na insuficienco srca znano že nad 200 let po zaslugi znanega škotskega zdravnika Witheringa, so bile vendar poedine čiste, učinkovite substance izolirane šele v zadnjih desetletjih in v najnovejšem času delovali na kemična struktura kardiolitov. Ker se niso znane vse učinkovite snovi in ker je količina tudi obliki učinkovitih glikozidov od izvora do izvora zelo različna, je bila uporaba droge in iz nje izdelanih pripravkov v zdravstvu zelo tvegana, dokler ni bila znana metoda za točno določanje učinkovitosti posameznih vzorcev. Navadna metoda kvantitativnega določanja navzočih aktivnih glikozidov je po odgovorila, ker kemično zelo sorodni saponini imajo izločajo in so posamezne snovi biološko zelo različne učinkovite. Tako se jim je potrestilo izolirati domače vrste, iz večletnega naprstca, 6 komponent glikozidov, ki imajo, razen ene, vse kemične reakcije in fizikalno ponašanje isto kot znane, učinkovite snovi, so pa za srce popolnoma neškodljive. S tem so dokazali, kakaj pri tej drogi kemična analiza ni dala primerljivejših vrednosti z uporabljenosti te droge v zdravstvu. Druga pot, s katero skušajo specialisti ljubljanskega kemičnega inštituta določiti učinkovitost druge neznane sestave, je poskus na živalih. Za kardiotonične pripravke, pri katerih se merijo najmanjše količine preparata, ki ravno povzročijo zastoj srca poizkusne živali. Primerne razredeno raztopino ali izvleček preparata vbrizgajo v podkožno linfno vrečice zelene žabe in opazujejo utrip srca, ki se pod vplivom za srce aktivnih snovi spreminja, dokler popolnoma ne zastane. To registrirajo s posebno napravo, z elektrokardioskopom.

Mnogokrat pa tudi farmakološke titracije ne pokažejo prave učinkovitosti preparatov, če so namreč navzoče snovi, ki so sicer za srce toksične, ne pa kardiotonične, in v tem primeru navidezno močno aktivni preparat klinično ne bo dal pričakovane učinka. Da take nepredvidene posebnosti, ki jih je prevzela v februarju letos na XI. zasedanju, na prihodnjem zasedanju se bo francoska vlada predstavila praznih rok, Američani pa ji bodo lahko očitali Lacostovo izjavo na poročilo ameriškega senatorja Kennedyja, ko je rekel: »Tu smo, in tu bomo tudi ostali!« In do zasedanja generalne skupščine ZN manjkajo komaj trije meseci. Francoska skupščina pa je s tem svojim dejanjem pokazala nevarno potezo, nakazala nevarno pot francoske vlade, da bo čeprav se je slednja obvezala, da bo že pred novim zasedanjem generalne skupščine predložila nov tozadevane zakonski osnutek.

Dr. RIKO REPIC

OB STOLETNICI ŽEL. PROGE TRST-LJUBLJANA

S prvim vlakom so se pripeljali najvišji avstr. dostojanstveniki

Na progi je delalo 18 tisoč delavcev - Nabrežinski viadukt največji tovrsten objekt na Krasu

3.

Iz rezultata 14 vrtin se vidi, da sta globlji šotni plasti nastali le na najgloblji meati, na sedanjih mrtvici Ljubljane, Barska tla se na obeh pobočjih doline ob padanju jezerske površine niso moglo razviti. Jezero se je moglo osušiti brez nastanka šotne plasti in brez kakršnekoli druge spremembe v sedimentaciji, ker ležita obe šotni plasti v sredini sivice.

Ob straneh rekonstruiranega

Barja novembra 1856, ko je bila proga do Postojne že gotova. Po ohranjenih virih so znašali gradbeni stroški za ta del proge milijon in pol gold. Borovniški viadukt je v višini 40 m vezal globoko dolino Borovničice med hriboma Planine in Trebelnika. Most je bil 569 m dolg ter je bil grajen v dveh nadstropjih; goranje je obstajalo iz 25, spodnje iz 24 obokov.

Po načrtih in zunanjosti sliči na tla Logatca se dva mostna t.j. viadukt preko Jelenovega dola pri Borovnici in Stampetov most v bližini Vrhnice. Nabrežinski most je najdaljši objekt na Krasu. Most je 19 m visok, 643 m dolg ter stoji na 42 obokih. Zgrajen je iz škofjakega marmornovega apnenca.

V tem odseku je delo zaradi pomanjkanja denarja v prvih gradbenih letih počasi napredovalo. Šele leta 1854 so se kreditne razmere izboljšale. Na 144,9 km dolgi progi Ljubljana-Trst je bilo tega leta zaplenjenih skoraj 18 tisoč delavcev. Toda naslednje leto je razsajala koera, ki je delovno silo sklenila. Delavci so zapuščali delovna mesta, kajti epidemija se je širila kljub ustanovljenim bolnicam v Ljubljani, Borovnici, Logatcu, Vrhnici in seveda Trstu. Zaradi tega je bil učinek dela slab. Državi pa se je mudilo dovršiti začeto progo. Zato je oblast navedla delovno moč na stroške podjetnikov; s p

sredovanjem trgovskega ministrstva je bil dosežen poln delovni stalež. Le tako je bila časopisna napoved verjetna, da bo proga v juniju oz. juliju 1857 gotova.

V načrtu za tržaški kolodvor, za katerega je bilo odločenih 28 ha površine, so predvidevali obsežna prometna in vzdrževalna poslopja, ki bi ustrezala potrebam končne in pristaniške postaje. Toda naravno obzreje ne bi moglo sprejeti vseh naprav. Zato so podirli več javnih in zasebnih zgradb. Poleg tega so zasuli 40.000 kvadratnih metrov morja. Postajni nivo so zgradili v dveh različnih visokih letiščih, nižji del je obsegal tla novozgrajene pristaniške naprave. Le tako je bila zveza in pomorski promet z železnico mogoč. Med drugimi objekti je spadal med pristaniške naprave tudi tri metre iz morja strliči valovom z nad 15.000 kv. m površine.

Za blagovni promet so zgradili na vzhodnem obrežju dve 250 m dolgi klanci z 31.000 kv. m površine. Za nakladanje premoaga iz vagonov kar na ladje so predvideli prenosne drce, za nakladanje lesa pa primerno klančino. To je bil tovrstni kolodvor, dočim je bil za sprejem potnikov in potniških vlakov potniški kolodvor s tremi tiri in provizorijsko postajo zgradbo. Najdlje obale pa je bilo skladišče za premog, vozovna kolnica s

Ob tragični smrti Andreja Bahuna

Andrej Bahun, ki je bil pred prvo svetovno vojno 17 let v službi pri železnici v Trstu in je skupno s tov. Regentom bil v vrstah tistih, ki so se borili za pravice tržaških delavcev, se je prve dni tega meseca smrtno ponesrečil. Zivel je kot upokojenec v Mariboru. Med kopanjem ga je prijel krč in izginil je v deročih valovih Drave. Niso ga mogli rešiti. Šele po enem tednu je njegovo truplo prišlo na površje.

To nesrečo je opisala žena nezrečnega tovariša v pismu, ki ga je poslala tov. Znidarčiču iz Barkevov in ki nam ga je oddal za objavo.

Takole piše tov. Bahunova: »7. jul. zjutraj se je odpravil na Pohorje naročit lipovo cvetje, in ko se je vračal v Ruše, je bilo še zelo vroče in se je hotel shladiti v Dravi. Do odhoda vlaka je imel še dovolj časa, in ko je stopil ves razgrzet v vodo, ga je takoj prijel krč. Začel se je potapljati. Takoj so mu prišli na pomoč. Vsem pa so na Fali odprli zapornice, toda je začela silovito dreti, da so se revalci komaj rešili. A njega so odnesli talovi. Zadel ga je tudi kap.«

»Drugi dan so ga iskali, a je bilo zaman. Šele po enem tednu je njegovo truplo priplavalo na površje.«

Pokojnega Andreja Bahuna so pokopali 16. julija v Mariboru. Po veliki udeležbi se vidi, da je imel mnogo prijateljev. Stevilni so bili v šopki rož so krasili njegov pogrebni venec. Tudi njegov prijatelj in sodelavec iz mladosti tov. Regent je postal venec in brzojavko. Igrala je godba, ki jo je ustanovil pokojni Andrej.

Tov. Bahunova v svojem pismu podrobno piše zlasti o njenem zglednem družinskem življenju in da jo je možna smrt hudo prizadela. Prav posebno, ker sta se vedno zelo rada imela. Tudi zadnja leta se njuna ljubezen ni prav nič ohladila. Ob nesreči je bila še nekaj dni združenja pri svoji sesti.

»Zadnjič sem ga videla, ko me je sprejmlj na vlak. Dva dni pred smrtjo mi je pisal, da bo prišel k meni. Zaman sem ga čakala pri prihodu vlaka. A ko sem se naslednjega dne pripravljala na postajo, se je pripeljala hčerka in mi povedala: »Muta, nekaj se je zgodilo, a se ne smem ustrašiti. Očka je kap zadel.« A čisto tiho: »Mrtve je.«

»Živel je zelo solidno, ni pil, ni kadil. Vsem je bil skromen. Bil je tako močan in čvrst, da sem mislila, da bova vsaj še kakih osem let skupaj. Sedaj sem zopet sama.«

Pokojni Andrej je pripravil tudi svoj življenjski pisni, ki je bil že skoraj končan, pa ga je prehitela smrt.

Tako tragično je končal Andrej Bahun, ki mu je bilo življenje samo delo in borba, ki je stal v vrstah delavcev v tisti dobi, ko se je proletarijat moral boriti za priznanje tistih najosnovnejših pravic.

PRVI DNEVI PULJSKEGA FESTIVALA

Jutri „Najprej poroka“

V soboto zvečer se je v Pulju začel IV. jugoslovanski filmski festival. Poleg jugoslovanskih uradnih predstavnikov, mnoge domačih filmskih ljudi in novinarjev ter nad 12.000 gledalcev in tujih gledalcev je prvi predstavni pristopoval tudi lepo številno tujih gostov in predstavnikov filmske umetnosti ali kulture naploih. V zvezi s festivalom se v Pulju muše dirkali moskovskega študija Gorki Georgij Britikov, namestnik načelnika za linematografijo v Bolgariji Kristo Mandžijev, potiski režiser Jak Kydkovsky in njegov bolgarski kolega Doko Dakovski. V Pulju sta še prispejala tudi nemški skladatelj Bert Grand in filmska igralka Konstantina Kellmer, nadalje je tu zavalata Arthur Brown, indijski kulturni atašee Mirja in številni drugi tuji gostje.

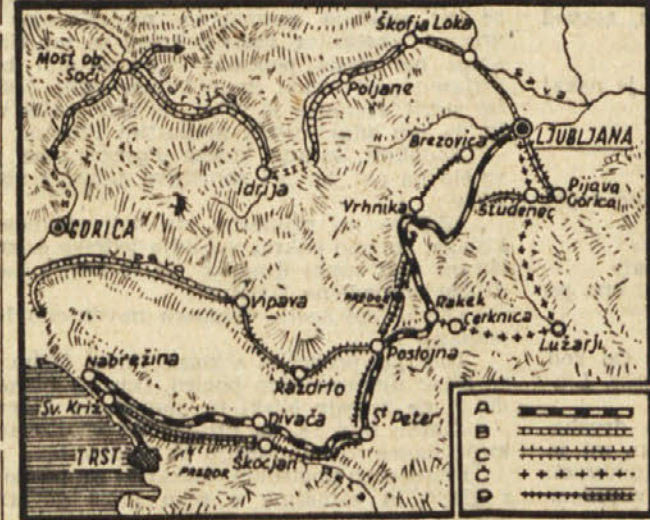
Pri večer je bil na programu film »Samo ljudje«. Režiral ga je režiser Bauer,

ki se je na lanskem festivalu odlikoval s svojim delom »Ne obračaj se, sinkov, ki mu je prinesel lani prvo nagrado in letos čast, da se je njegov film predvajal na otvoritvenih predstavah. (Sicer je bilo še sklenjeno, da se bodo tega nabele držali tudi v bodoče, da bo namreč vsako leto prvi na programu film režiserja, ki je prejelo leto odnesel najvišjo nagrado.)

Kar se pa letošnjega Bauerjevega uspeha tiče, se zdi, da se ne bo mogel meriti z lanskim. Prve ocene njegovega letošnjega dela »Samo ljudje« niso nič kaj lažjane in pri tem ne velja niti izgovor, da je bil film na hitro napravljen. Tudi dva kratkometražna filma, ki sta bila prikazana prvi večer, nista navdušila. »Čvet in ogenj« ni navdušil, »Polet nad močvirjem« pa se sicer odlikuje po nekaterih monumentalnih motivih, vendar pa ga kritizirajo kot stilno neenotnega.

Naslednjega dne so na festivalu predvajali dva umetniška filma in sicer prvi jugoslovanski celovečerni film v barvah »Pop Cira i pop Spira«, ki ga je napravila brogradsko filmsko podjetje »Avala«, in »Mali človeka makodonskega podjetja« Vardar-filma, Poleg teh dveh so predvajali še dva kratkometražna filma »Kanjon Tereš (Bosna-film) in »Koliko je ura (Ufuf-film).

Večera je bil na programu črnoigrski film »Najprej poroka«, pa bo na programu jutri 1. avgusta, pa čeprav ni povsem gotovo, da bo napovedani program povsem shodovan, ker so možne tudi manjše spremembe.

Gornji črta nam prikazuje vedanje progi Trst-Ljubljana (A) in štiri inšacije: B — stara zarnisel čez Medvedo Škofjo Loko in ob Idrijci, C — Postojna - Hazrdno Vipavska dolina, C — Umik Barju preko Lužarjev in D — fantastična zamisel ing. Voigla

— Večera j bila ves dan z Jazemom. Z njim si se smučala in tudi plesala. Davi pa sem vaju videl, da sta po Ljubljani. Bojim se, da se mi boš izneverila...

Goriško-beneški dnevnik Športni dnevnik

Občinski svet v Gorici zaključil poletno zasedanje

Obdobili so povišanje tarife za reklamo in uporabo javnih prostorov

Poletno zasedanje goriškega občinskega sveta se je v ponedeljek zvečer zaključilo z obravnavanjem nekaterih točk dnevnega reda, ki so bile povsem upravne narave. S tem je tudi goriški parlament prišel svoje poletne počitnice.

Najprej so proučili predlog občinskega odbora za povišanje tarife za reklamo. Poročilo o predlogu je podal referent za finance doktor Gallarotti. Predlagal je, naj bi se povečale tarife za sedemdesetsto reklamo od 30 na 40 lir, 10-dnevno od 42 na 50, 15-dnevno od 54 na 60, mesečno od 75 na 100, 6-mesečno od 270 na 400, za 1 leto od 420 na 600. Kot osnovno za to povišanje so vzeli reklamni letak v velikosti 70x100 cm. Po odobritvi predloga so odobrili povišanje tarife za reklamo na tabele. Takša se bo na en mesec povečala od 75 na 120 lir, za tri mesece od 180 na 280 lir, za 6 mesecev od 270 na 400 lir in za 1 leto od 420 na 600 lir.

Obdobili so dalje nov pravilnik o tarifah za uporabo javnega prostora. Pravilnik ima 34 členov in dve prilogi. Ki določata, na katerih cestah in trgih se plačuje tarifa in koliko znaša. Z novim pravilnikom, ki bo pričel veljati 1. avgusta, bo občinska uprava dobila en milijon lir več dohodkov.

Svetovalci so dalje namesto De Simoneja, ki je postal odbornik, izvolili za predstavnika obratov občinskih podjetij za leto 1956 svetovalec Franca Moiseja, za predstavnika letniških obratov občinskih podjetij pa Franca Moiseja (KD), Attensa (PLI) in Battija (KPI).

Na koncu se je odbornik dr. Peterio poročal o korakih pri peti zakladni komisiji za obnovo zakona o prosti coni.

Dr. Oliva imenovan za kvestorja v Chieti

Bivši vicekvestor iz Gorice dr. Rodolfo Oliva je bil pred časom z dekretom imenovan za kvestorja v pokrajini Chieti.

Obvestilo županstva

Županstvo sporoča, da bosta od 1. avgusta naprej sedež urada za dajanje in sežet urada za javno reklamo v U. Mazzini 7, I. nad.

V NEDELJU V TRZICU

Huda nesreča dveh Doberdobcev

Ferlicija so obdržali v Trzinu na opazovalnem oddelku. V nedeljo ponoči se je pripetila v U. I. maja v Trzinu prometna nesreča, v kateri sta se hudo poškodovala dva motociklista iz Doberdoba ter eden iz Trzica. Zaradi tega se je neznan razlogov v 28-letni Josip Ferliciji in 27-letni Julij Jarc iz U. Roma v Doberdoba zaleta z 20-letnim Armandom Simeonijem iz U. Giulia 50 v Trzinu, ki se je prav tak vozil na svojem motociklu. Najhuje je poškodovan Josip Ferlicija, ki je v ozki ulici s seboj vozil v Trzinu. Zdravniki niso hoteli izreči prognoze. Jarcu so ugotovili zlom levega zapestja in pikali levo nogo ter poškodbo na desni nogi. Ozdravel bo v enem mesecu. Simeonij pa si je hudo poškodoval levo koleno, potegnil je križne vezalke v kolenu, potelkel po glavi, si zlomil nosni greben in poškodoval levo oko.

NESREČA V STANDREZU

Splašeni vol povzročil nesrečo

Z rešilnim avtom Zelenega križa so ob 12. uri pripeljali v bolnišnico Brigata Pavia 51-letnega kmetovalca Franca Hobana iz U. Sv. Mihaela 126 v Standrezu. Hoban je včeraj dopoldne vpregel vola, da bi odpeljal gnoj na njivo za vasjo. Med delom pa se je eden izmed volov splašal. Nesreča je hotela, da je Hobanu med zaviranjem voza zašla leva noga pod kolo, ki mu jo je verjetno zlomil.

IZ BENEŠKE SLOVENIJE

Nesreča pri streljanju na čast novoporočencema

Po štiri navodi so mladeniči v Benški Sloveniji pri pravili novoporočencema sovaščan Ciru Coredigu in Pili Carlig iz Sovodnje prišli na pokloni možnarjev. Več streljanih.

Hotel je nekaj več, in zato...

Priletna žena sama opravila z nočnim tatovom kokoši

Prve borbe v atletiki z odličnimi rezultati

9 skakalcev čez 2 m - Na 10.000 m Zatopek šele šesti - Zanimive borbe v košarki, vaterpolu, boks, nogometu, sabljanju in ping-pongu

MOSKVA, 30. — Po večernih otvoritvenih ceremonijah na stadionu «Lenin» so se danes na raznih igriščih v Moskvi ter po drugih svetovnih mestih začela športna tekmovanja v okviru 3. mednarodnih priateljskih mladinskih priateljskih tekmovanj. Lahkočletni so nastopili pred karavnom ogromnim številom gledalcev na stadionu «Lenin», boksarji so tekmovali v Dvorani športov, v športni dvorani stadionu «Lenin» so nastopili košarkarji, na igriščih v Moskvi in v drugih mestih Sovjetske zveze pa so odigrali prve tekme udeleženci nogometnega turnirja.

Vaterpolo

Madžarska - Češkoslovaška 11:0, Nemčija - Anglija 4:3, Škotska - Egipt 3:2, SZ - Belgija 14:0.

Košarka

Izločilna tekmovalja: Češkoslovaška - Anglija 96:48, Bolgarija - Tunis 113:44, Egipt 11:1, Albanija - Severna Koreja 4:1, Rumunija - Širija 4:1, Vzh. Nemčija - Čeylon 15:0, Češkoslovaška - Egipt 7:1.

Ping-pong

Jugoslovanska Marković in Vogrin sta se plasirala za nadaljevanje tekmovalja.

Nogomet

SZ - Sudan 6:1, Madžarska - Finska 4:0, Kitajska - Libanon 11:1, Albanija - Severna Koreja 4:1, Rumunija - Širija 4:1, Vzh. Nemčija - Čeylon 15:0, Češkoslovaška - Egipt 7:1.

Kolesarstvo

Carlesi namesto Fabbrija

MILANO, 30. — Namesto Neila Fabbrija, ki si je pri padcu na dirkališču zlomil ramo, bo v moštvo cestnih kolesarjev za svetovno prvenstvo vključen na predlog tehničnega komisarja Binde Guidi.

Jackson klonil v 10. rundi

PATTERSONOVE PESTI ŠE ENKRAT UČINKOVITE

NEW YORK, 30. — Včeraj smo zaradi pozne ure objavili na prvi strani samo kratko vest, da je v borbi za svetovno prvenstvo težke kategorije dosegel pravo Pattersona premagala. Patterson je v 10. rundi tako obranil prvenstvo, ki ga je osvojil v borbi z novim, rom 30. nov. lani.

Pattersonova zmaga ni bila v vsem času dvoboja niti za en sam trenutek ogrožena. Patterson je dominiral nad svojim nasprotnikom po mili volji in ga je celo trikrat poslal na tla: v prvi, drugi in deveti rundi. Da ni kljub očitni premoči svojega nasprotnika k nokautu, je Patterson preprečil. Izredna Jacksonova vzdržljivost, njegova velika sposobnost za sprejemanje udarcev in izredna pogum. Jackson se je pred konstantnim napadom branil z desno roko, ki jo je držal na visoki ravni. Nasprotnik je skoraj vsak udarec Pattersona pomenil zalet v polno bodisi v obraz ali ob telo tak.

Boks

Jugoslovanski boksarji so v prvih kolih dosegli dobre rezultate in se plasirali za nadaljevanje tekmovalja.

V muški kategoriji je Paljic premagal s tehničnim k. o. Škoda McKovja, jutri pa bo boril z Romunom Dobracem, ki je bil v Melbourneu drugi. Plovesan (It.) je premagal Dubovskega (Madž.), brez borbe. Jakovljevič je premagal po točkah Nemca Carolija.

Sabljanje

Floret (izločilne borbe): Rumunija - Francija 11:5, Madžarska - Finska 15:1, SZ - Avstrija 11:5, Egipt - Poljska 13:3, Madžarska - Avstrija 10:1, SZ - Finska 9:1, Rumunija - Poljska 9:7, Egipt - Francija 8:3.

V finale so se uvrstile Madžarska, SZ, Egipt in Rumunija.

Vaterpolo

Madžarska - Češkoslovaška 11:0, Nemčija - Anglija 4:3, Škotska - Egipt 3:2, SZ - Belgija 14:0.

Košarka

Izločilna tekmovalja: Češkoslovaška - Anglija 96:48, Bolgarija - Tunis 113:44, Egipt 11:1, Albanija - Severna Koreja 4:1, Rumunija - Širija 4:1, Vzh. Nemčija - Čeylon 15:0, Češkoslovaška - Egipt 7:1.

Ping-pong

Jugoslovanska Marković in Vogrin sta se plasirala za nadaljevanje tekmovalja.

Nogomet

SZ - Sudan 6:1, Madžarska - Finska 4:0, Kitajska - Libanon 11:1, Albanija - Severna Koreja 4:1, Rumunija - Širija 4:1, Vzh. Nemčija - Čeylon 15:0, Češkoslovaška - Egipt 7:1.

Kolesarstvo

Carlesi namesto Fabbrija

MILANO, 30. — Namesto Neila Fabbrija, ki si je pri padcu na dirkališču zlomil ramo, bo v moštvo cestnih kolesarjev za svetovno prvenstvo vključen na predlog tehničnega komisarja Binde Guidi.

Jackson klonil v 10. rundi

PATTERSONOVE PESTI ŠE ENKRAT UČINKOVITE

NEW YORK, 30. — Včeraj smo zaradi pozne ure objavili na prvi strani samo kratko vest, da je v borbi za svetovno prvenstvo težke kategorije dosegel pravo Pattersona premagala. Patterson je v 10. rundi tako obranil prvenstvo, ki ga je osvojil v borbi z novim, rom 30. nov. lani.

Pattersonova zmaga ni bila v vsem času dvoboja niti za en sam trenutek ogrožena. Patterson je dominiral nad svojim nasprotnikom po mili volji in ga je celo trikrat poslal na tla: v prvi, drugi in deveti rundi. Da ni kljub očitni premoči svojega nasprotnika k nokautu, je Patterson preprečil. Izredna Jacksonova vzdržljivost, njegova velika sposobnost za sprejemanje udarcev in izredna pogum. Jackson se je pred konstantnim napadom branil z desno roko, ki jo je držal na visoki ravni. Nasprotnik je skoraj vsak udarec Pattersona pomenil zalet v polno bodisi v obraz ali ob telo tak.

Boks

Jugoslovanski boksarji so v prvih kolih dosegli dobre rezultate in se plasirali za nadaljevanje tekmovalja.

V muški kategoriji je Paljic premagal s tehničnim k. o. Škoda McKovja, jutri pa bo boril z Romunom Dobracem, ki je bil v Melbourneu drugi. Plovesan (It.) je premagal Dubovskega (Madž.), brez borbe. Jakovljevič je premagal po točkah Nemca Carolija.

Finalisti tekmovalja za pokal Galea: Jugoslavija, Italija, Zah. Nemčija, Španija

V zadnjem dvoboju v svoji skupini je Jugoslavija premagala Holandsko s 3:2

V Sanremu, Pragi, Nieuportu in Luksemburgu se je te dni zaključilo v okviru izločilnih skupin teniško tekmovanje mladinskih reprezentanc za pokal Galea. V finalu, ki bo šel v teden v Vichyju, Francija, so se uvrstili finalisti tekmovalja za pokal Galea: Jugoslavija, Italija, Zah. Nemčija, Španija, Italija in Jugoslavija, ki je v zadnjem srečanju premagala Holandsko s 3:2.

Benčić že trenira nogometaše Bologne

BOLOGNA, 30. — Pod vodstvom novega trenerja Jugoslovana Ljuba Benčića so se danes zbrali vsi nogometaši Bologne razen Vukasa, katerega pričakujejo ponoči v Rote, ki je v bolnišnici. Popoldne so vsi igralci razen omenjenih dveh in Pivatelli, kateremu so dovolili kratek odid, odpotovali na skupni trening v Zocco, kjer bodo ostali do 10. avg. nato pa nadaljevali priprave v Bologni. Pred začetkom prvenstva bo Bologna odigrala tri prijateljske tekme, od katerih prvo 24. avg. proti Haiduku iz Spilka.

Švedski predlogi za Davisov pokal

STOCKHOLM, 30. — Izvršni svet švedske teniske zveze, ki se je sestel v Baasta, je poslal v zvezi z dvobojem Italija - Švedska odbojbo za Davisov pokal v London poročilo, ki vključuje med drugim tudi komentar kapeitana švedskega moštva k dvoboju Schmidt - Pietrangeli. V poročilu so postavljali tudi naslednja vprašanja:

1. Ali ne bi morali sodnik pripadati nevtralnemu državi?

2. Ali bi ne bilo mogoče dati takemu sodniku posebna pooblastila?

3. Ali bi ne bilo prav se postaviti mednarodno listo kvalifikacijskih sodnikov iz nevtralnih držav?

Kopila poročila je bila poslana tudi italijanski teniški zvezi.

DEAUVILLE, 30. — Final

posameznikov: Rose (Avstral.) - Gibson (Avstral.) 3:6, 6:0, 6:0, 7:5.

HAVERFORD, 30. — Final

posameznikov: Cooper (Avstral.) - Seixas (ZDA) 6:3, 7:5, 6:4, 7:5.

STOCKHOLM, 30. — V finalu

teniškega prvenstva Švedske, ki je Sven Davidson premagal Ulf Schmidta z rezultatom 6:4, 10:8, 6:8, 6:3.

NOGOMET

Paragvaj v finalu svetovnega prvenstva

MONTEVIDEO, 30. — V zadnji kvalifikacijski tekmi za svetovno nogometno prvenstvo v 3. skupini južnoameriške cone, je Urugvaj premagal Paragvaj z 2:0 (1:0). Kljub porazu pa se je kvalificiral za finale v Stockholmu 1. 1958. Končni vrstni red v skupini naslednji:

Paragvaj 4 3 0 1 11 4 6

Urugvaj 4 2 1 1 4 6 5

Kolumbija 4 0 1 3 8 1

Čirič v Rimu

RIM, 30. — Včeraj je prišel v Rim iz Beograda znani jugoslovanski nogometaš trener Čirič, ki bo v prihodnji sezoni treniral rimsko ekipo.

Osogovni urednik STANISLAV RENKO

Tiska Tiskarski zavod ZTT - Trst

KINO ŠKEDENJ

predvaja danes 31. t. m. ob 21. uri barvni film: barvni film: Mož, ki je ljubil rdečelaske Igra Moira Shearer

Kino na Občinskih

predvaja danes 31. julija film: «VELIKI VALČEK» Igra LUISA RAINER

Čirič v Rimu

RIM, 30. — Včeraj je prišel v Rim iz Beograda znani jugoslovanski nogometaš trener Čirič, ki bo v prihodnji sezoni treniral rimsko ekipo.

Osogovni urednik STANISLAV RENKO

Tiska Tiskarski zavod ZTT - Trst

KINO ŠKEDENJ

predvaja danes 31. t. m. ob 21. uri barvni film: barvni film: Mož, ki je ljubil rdečelaske Igra Moira Shearer

Kino na Občinskih

predvaja danes 31. julija film: «VELIKI VALČEK» Igra LUISA RAINER

Čirič v Rimu

RIM, 30. — Včeraj je prišel v Rim iz Beograda znani jugoslovanski nogometaš trener Čirič, ki bo v prihodnji sezoni treniral rimsko ekipo.

Osogovni urednik STANISLAV RENKO

Tiska Tiskarski zavod ZTT - Trst

LOJZ KRAIGHER

KONTROLOR ŠKROBAR

Roman 15.

IV.

Precej pozno je že bilo tistega večera, ko sem se sprehajal mimo sole in zija v okno jedrske učitelje. Stlul sem. da prenoči Milika pri nji in prevzeli so me naravnost srednješolski občutki žaljubljenosti. To je nekaj posebnega. V okno strmiš in skušaš uganiti, kaj dela ono zanimivo bitje, ki te je očaralo s svojo cvetočo ženskostjo. Ali spi in sanja o svojem vitezu — kdo je presrečni, da ga preženiš iz svetlice? — Ali trepeče v strahu pred neprijatelji — kje so vragovi, da jim polomiš ročice? — Ali stoji za oknicami in te gleda skozi špranje? — Popravi si telovnik, prijatelje, in postavi se sklopite! — Zagledati jo hočeš v svojih mislih in iščeš njene slike v spominu — elegantne in ponosne — no, kje je, za vraga? Ali je nisi občudoval pred eno uro? Ali te ni preslinila s sladkostjo neznanega upanja in neznanega sreče? In zdaj bi se ne spomnil njenega milega obraza, njenih izrazitih potez? — Kakor gimnazijec si, ki se ni spoznal ljubezni, pa je večno na preži, da bi ne zamudil trenutka in prilike. Če zagledaš lepo žensko, pa se nastaviš srce kot lovsko past in čakas, da se sproži pero in se ujamie divjačina. Samo da petosolec išče ljubezni, globoke in edine — tako se mu vsaj zdaj — ti pa lovis užitek, raznovrstnih in minljivih.

Udaril sem se po čelu: Ka za vraga budalci v zaprti okoli? Glavo imas prazno kot čeber — ali pričakuješ, da ti jo napolni vonj po jazuinu in oni čudoviti mik, ki ga ima idol tam gor in ki ga najdeš le pri redkih ženskah, postavljenih na svet samo za ljubezen in njeno razkošje? — Ali si že zaljubljen vanjo, Arnost, ali še nisi? — To je zdaj vprašanje. Praznota v

glavi ni zmerom znak ljubezni. One temne oknice ti ne bodo odgovorile. Hajdi dalje, Arnost! Ne slepmiš brez potrebe! Nenadoma zapazim, da je pri Stravovski še luč. Ob tej uri je treba vstopiti pri zadnjih vratih. Krenem torej po dvorišče. Ko dvignem roko do kljuke, se ta nenadoma umakne — duri se odpro in v temi zagledam Filipino pred seboj. Klanja se mi poredno in me vabi z roko: «Neverjetna čast, gospod kontrolor, da prihajate tudi vi!» Ali ni nekoliko pogorljivosti v tem glasu? «Kako krasna noč je, gospodična! Pridite, da se izprehodiva po cesti!» «Ali ne slišite, da imam goste? In ob tem času, gospod kontrolor!» Iz sobe je bilo slišati govorjenje in nemir. «Vedela sem, da pridete. In ravno ta trenutek me je nekaj dregnilo, ko sem skočila k vratom.» «Vedeli ste?» «Hm...» «Kako bi mogli?» S sklonjeno glavo se mi nasmehe poredno in me zopet povabi: «Vstopite, gospod kontrolor! Cela davkarja je tu.» «Skoda! Rajši bi bil sam z vami, Filipina. Sladka!» Primem jo za obraz in jo hočem poljubiti na usta; ona pa odmakne skoraj odurno in me udari po rokah: «Proč z rokami! Kaj je to...? Nadlegovanje!» Hitro stopim naprej in se zamislil za trenutek... Od kod ta izprememba? Besede so slišne — to je kar užaljenost. Ljubosumnost? Kaj je zopet silašla? Vtem sem že stal z zakajani sobi pred hrupno družbo, ki me je začudeno pozdravljala. In v tistem hipu, ko mi je zalobila acetičenka v obraz, zapazim rožo v svoji gumbnici. Bila je vrtična s kegljica, ki sem jo bil pobral in v prvem trenutku celo poljubil, potem pa tako pozabil nanjo, da se je tam po celotnem nisem domislil. Obsla me je slutnja, kje da je vzrok Filipinine odurnosti. «Kje ste ga pobrali, gospodična?» vpilje adjunkt Posegar in me vabi k mizi. Trgovce Oplustil, ki je očividno že pijan, se krohoče s svojim mastnim obrazom in mežika Mihaelu Iskri:

«Hoho, ali ga vidiš? Je že zopet v tvojem revirju. Zdal se pokaži, mrcina!» Valja se po zofi in kobali nogo po stolu pred seboj in se tolepe po nji, ko da bi bila popolnoma zdrava, četudi jo pestuje že deset let, odkar se mu je bilo zbiralo v kolenu. A nenadoma se prekine in zastirni v mojo vrtinco, pa se zopet zakrohoe in se skloni k Iskri ter mu začne bevsirati in prskati v uho. Tudi hudice, da jo prinesem ravno Stravovski! kazati! In kateri zlomek jim je bil že vse na nos obesil? To je jasno, da že vse vedo. Naredim se naivnega in pozdravim davkarja, ki me posadi poleg sebe in mi natoči kupico. Adjunkt Sormarn se mi smešlja premeteno, pogledavajuč hudomušno mojo vrtinco; eksekutor Postruschnig se mi klanja s svojo pleso; sluga me gleda pobožno s povešenimi brki; celo Iskra je prijazen proti meni in mi stisne roko, češar do takrat še ni bil storil. Kanjala je vesel, da sem našel v Miliki nov objekt in da mu zdaj morda prepustim Filipino. Naenkrat vstane kolega Posegar. me pogleda od strani, veselo na pol, na pol zaničljivo, udari z nožem po kozarcu in začne: «Zdi se mi primerno, da bolj slavnostno počastimo naključje, ko smo enkrat vsi udje jedrske c. kr. davkarje skupno zbrani tudi zanj urada — in to celo v tako lepi in prijetni družbi gospodične Filipine!» «Živio lepi spoli!» zaploska navdušeno Iskra in omizje mu pomaga. Tudi jaz poskočim s kozarcem in trčim s Filipino, a samo za hipce ujamem njen pogled. Ona ga hitro zopet umakne, ko da je ne brigajo bliški in plamen, s katerimi sem jo obsul. «Zbrali smo se, da proslavimo spoštovanega gospoda šefa, ki je danes vložil prošnjo za upokojitev.» Presenečen pogledam davkarja; on pa mi ljubezljivo odmaje z glavo in zamahne z roko proti govorniku, češ: saj ni vredno besed. «Povod je žalosten; vendar smo lahko veseli, da ni storil gospod davkar tega koraka že lani, marveč je zadržal do danes, ko je končno minila nevarnost, da postane njegov naslednik človek, na katerega mestu sedite danes vi, gospod kontrolor, ki ste po iskrenem prepričanju nas vseh tega

mesta tudi mnogo vrednejši...» Obrnil se je k meni in mi se poklonil. Jaz pa sem zgrabil kupico in pil v zadreg. Rdečica me je obila in komaj sem mogel tako globoko povesti oči, da mi ni bilo treba zapaziti porogljivih nasmeškov krog mize. Adjunkt pa je povzdignil glas: «Človek, ki bi nam gotovo ne bil boljši kot šef, kakor nam je bil kot kolega.» Moj prednik je bil računil na davkarsko mesto pri Sv. Jedrti. Davno je že bil na vrsti za povišanje; a ker se mu Schabot na noben način ni hotel umakniti, se je moral nazadnje vdati pritisku od zgoraj in prositi za neko drugo mesto. Posegar je napljal davkarju in ga slavil kot uradnika, kolego in človeka, predvsem pa povečeval njegov zvesto in neomahljivo nemško srce. — Meni je bilo vroče pri duši. Filipina je nekajkrat pokosila k meni; zdela se mi je celo, da me je pogledala sočutno; a zdaj sem se jaz ogibal njenih pogledov, si neravno vilih brke in skušal zamoriti zavest, da se z vsako minuto, ki jo vzdržim v tej družbi, vedno globlje pogrezam v izdajstvo in narodnostni greh. A prišlo je še lepše. Po naplivanju in trkanju z davkarjem Posegar se vedno ne sede. Iznova udari ob kozarec in nadaljuje: «Dovolite, gospoda, da si drznem ob tej pomembni priliki nazdraviti tudi našemu novemu kolegu...» Tislna je nastala, da sem kar slišal mežikanje in spogledovanje sosedov. «...ki je sicer danes prvič med nami v ožjem krogu, a nas je zato s svojim prihodom toliko bolj razveselil. Ma ga misno vabili na nocojšnji večer — a čudno naključje, da ga je usoda ravno danes in ob taki priliki zanesla med nas, je njemu lahko kaziprst, nam pa — upam — priča, da ne bo hotel hoditi po stopinjah svojega prednika, temveč da nam bo vedno zvesto stal ob strani v boju za naše cilje in naša stremeljenja. In v tem imenu dvigam svojo čašo ter mu napljam, v upanju, da se bo vedno bolj domačega počutil med nami, dokler ne bo nekaj spoznal, da je naš, popolnoma naš z dušo in telesom.» [Nadaljevanje sledi]